

GYŐRI LAPOK.

Társadalmi, közművelődési és ismeretterjesztő közlöny.

Megjelenik hetenként kétszer u. m. szerdán és szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 6 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.
Félévre . . . 3 " — " Egy hónapra . . . " 60 "
Egyes szám ára 8 kr.
Előfizetési pénzek a kiadóhoz belváros, a győri első
takarékpénztár épületében, intézendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. KARIKA ANTAL.

Laptulajdonos és kiadó:
CZÉH SÁNDOR.

Szerkesztőségi iroda: apáca-utca 22. sz.

HIRDETÉSEK DÍJA:
Egész oldal 16 frt — kr. Nyolczad old. 2 frt — kr
Fél oldal . . . 8 " — " Tizenhatod old. 1 " — "
Negyed old. 4 " — " Hirdetés helyegdíja 30 "
Többszöri hirdetésnél tetemes árengedmény.
A nyílt tér soronként 15 kr-ával számítatik.

Jőj el Szentlélek!

A keresztyén mythologia szerint azon csudálatos eseménynek, midőn az első keresztyén Pünkösöd napján az égből alászállott szent Lélek tüzes nyelv alakjában érinté az apostolok vállait: két nevezetes következménye lett; t. i. az elesüggött apostolokat annyira fellelkesíté, miszerint azok hivatásuk teljesítésében azonnal képesek lettek csudákat művelni, továbbá elkezdtek a legkülönbözőbb nyelveken beszélni.

Mi elhiszszük, hogy a lelkesedés képes volt mind ezt megtenni.

Ezért óhajtjuk, bár az ég hozzánk is elküldené szent lelkét, hogy lelkesedést öntene csüggött nemzetünkbe.

Oly áldás lenne ez ránk nézve, melynél nagyobbat alig kívánhatnánk magunknak.

A lélek már magában is egy szikra az istenségnek, a lelkesedés által megsokszorosult lélek pedig már félistenné képes magasztosulni.

Innen van, hogy a lelkesültség esodákat tud művelni, oly tényeket képes kivinni, melyek a gyáva lelkek előtt lehetetlennek látszanak, legyőzi a felülmulhatlannak látszó akadályokat, erőt ad a gyengének s egy maroknyi nép által oly tetteket hajtat végre, melyeket egy egész nemzet évtizedeken keresztül nem birt volna létesíteni.

A lelkesültség valódi boldogság; nem ismer szükségét, mert karöltve jár vele a megelégedettség; nem ismer aggályt, gondot, félelmet; tud tűrni, szenvedni, nélkülözni s a legsanyarubb helyzetben is rózsaszinbe burkolja az életet.

A lelkesültség testvérekké, bajtársakká fűzi össze az embereket, igazságos érdekközösséget létesít közöttük; megosztja velük egymás örömet s bánatát, gyönyöreit s szenvedéseit; összetartásra ösztönzi jóban és rosiban s ezáltal teszi őket mindenhatókká.

A lelkesültség emeli ki az embert az állatok sorából, ez tanítja őt a szabadságért, függetlenségért küzdeni, a haladás, tökélyesülés után törekedni; a jót, szépet, nemeset tisztelni.

S mivel igazán lelkesülni csak nemes czélokért, a haza és ember társaink jóvoltáért lehet: innen van, hogy ahol lelkesültség létezik, ennek csudatévő ereje végre is eléri e nemes czélokot s megteremti a közös jólétet. Azért amely nép keblében lelkesedés honol, annak az anyagi jólét is szövetségesévé szokott szegődni.

Csak a lelkesedés teszi az embert emberré, az életet emberileg élvezhetővé: ennélkül nem egyéb az az igavonó barom tengődésénél.

Honnan van mégis, hogy úgy elszállt körünkben a lelkesedés, mint a pára, mely még nyomot sem hagy maga után?

Hiszen volt egy év, a lelkesedésnek egy csudatévő éve, mely még most is elevenen él emlékezetünkben. Akkor mindnyájan tudtunk a hazáért, a közjóért lelkesülni; akkor testvérként ölekezett össze az egész nemzet, megosztottuk egymással s a hazával vagyónkat.

Akkor is szenvedtünk sőt vértettünk s mégis, mily holdogán s örömben éltünk!

S mily csudatetteket vitt végbe nemzetünk, ez a maroknyi nép annyi tömördek ellenség ellen?

Ugy el emlékünken ez az év, mint valami kéjtéljes vízió. Talán csak álom volt!.. talán nem is igaz, hogy volt?!

Miért nem tudunk most is úgy lelkesülni? Talán mert sok csapás ér bennünket? De hiszen akkor is egyre sújtott bennünket a sors keze s mi mégis annál inkább lelkesültünk a haza érdekéért való összetartásra.

Akkor még tudtunk a hazáért és a közjóért érezni: most pedig az önrdek vert minden kebelben gyökeret; most mindenki csak magáért él, magáért lelkesül; megszűnt a hazafiúi s felebaráti szeretet; megszűntek a hazafiúi nagy tettek, senki sem indít bennünket lelkesedésre, sem szóval sem példa adással, mindenütt irigy vagy magába zárt kebelre találunk, éreznünk kell, hogy nincs kívül örömminket s bánatunkat megoszthassuk, magunkra vagyunk hagyatva.

Sívár életet élünk, akár egy kopár szigeten.

Nem is élet ez, hanem csak tengődés!

Jőj el azért óh áldott szent Lélek! mert bizony Isten, csehül vagyunk!

Támassz közülünk apostolokat, kik tudnak a különböző érdekek nyelvében beszélni s megtudják téríteni a pogányokat a hazaszeretetre s fel tudják lelkesíteni a megkövült sziveket.

Lángnyelv helyett azonban érintsd tüzes seprővel a sáska módra elszaporodott szájhősöket, ezen álprófétákat, akik az igazság s hazaszeretet igéi helyett az önzés s haszonlesés méltelyét terjesztik, s lelkesedés helyett kislelkütséget igyekeznek a szivekbe ojtani!

Lelkesíts fel bennünket, de zabolázd meg az ártalmas, álhazafiságra csábító nyelveket: akkor lesz nemzetünknek is újra Piros Pünkösöd napja.

Észrevételek szab. kir. Győr városa 1878-ik évi zárszámadására.

(Folytatás.)

Elszánt akarat mellett lehetne azonban rögtön gyümölcsöző jövedelemforrásokat is előteremteni.

Igy például a város azon vagyonos polgárai, kik mint a város védnökei s urai büszkélkednek s ténykednek is közöttünk, ha elszánt akarattal bírnának s a város előmenetelét szívükön viselnék, s ha egy kis méltányos érzettel lennének a közönség iránt: azt a nagy befolyást, melyet a város igazgatására oly indokolatlanul követelnek s gyakorolnak, a város iránti jótékonyágukkal igyekeznének kiérdemelni. Azzal, hogy vagyont gyűjtöttek, csak maguknak tettek szolgálatot, s csupán ezen az alapon nem követelhetik, hogy mint a város atyáit tiszteljük őket s velünk való rendelkezésüket tőrjük. Viseljék azonban atyailag magukat a város iránt, fordítsák vagyónuk csekély, talán nélkülözhető részét a város segélyezésére: meg fogják látni, hogy mind a sajtó mind a közönség atyailag fogja őket tisztelni s örömmel fogja jó akaratuknak magát alárendelni. Tekintsenek a Moláczok s Bisingerek példájára s látni fogják, hogy ez a módja a valódi s örökös tisztelet megszerzésének, míg az a mód, melylyel a tekin-

télyt csak affectálni lehet, nevétséget s gyűlöletet szülhet számukra. Bármily naivnak lássék is az itt kifejezett ajánlat, mégis gyakorlati módja az a közönségi vagyonszerzésnek, mert épen a gyakorlatból van merítve. Honnét van a városnak most meglevő vagyona is, ha nagy részben nem egyes jó szívű s hű polgárok jótékony adományából? A régi jó időben a vagyonos polgárok, ha másként nem, legalább végrendeletileg megemlékeztek közös anyájukról, a városról is, s így történt, hogy azon régi időkben a város vagyona fokról-fokra gyarapodott, s csak mióta a mai szűkkeblű s önző kor beköszöntött, midőn mindenki csak a várost zsebelni s mint közös tehenet fejni iparkodik, de anyagi gyámolítására nem gondol senki: csak azóta merülhetett a város annyira a deficitek örvényébe. Azon kívánalomnak egyébiránt, hogy a vagyonos polgárok a várost vagyónuk egy részével anyagilag és segélyezzék, jogi alapja is van, mert méltányosan követelhető, hogy azon hely iránt, hol vagyónukat szerezték, méltóképp leróják a hála adóját, moráliter is követelhető továbbá, hogy azok, kiknek a szerencse fölös vagyont ajándékozott, annak egy részét jótékonyásra fordítsák, sehol sincs pedig szélesb tér a jótékonyásra, mint ha azt a község iránt gyakorolják, mert itt nem egyesekkel, hanem az egész közönséggel, ezekkel tesznek egyszerre jót. Midőn tehát arról van szó, hogy miként szaporítsuk a város jövedelmeit? nem volt mellőzhető, hogy a vagyon-gyarapítás e módjára, a köteles jótékonyág gyakorlására is az illetőket ne figyelmeztessük.

Reálisabb módja lenne ennél a jövedelemszaporításnak oly adónemek alkalmazása, melyek a közönség terhelhetése nélkül csak bizonyos luxuriosus és haszonélvezetekre rovatnának ki. Mi ugyan a luxusadónak nem vagyunk feltétlen barátai, de belátjuk mégis, hogy annak némely neme nemcsak hasznos, hanem jogosult is, és pedig nemcsak általánosságban, hanem speciális helyi okoknál fogva is. Így például a fényüzési adót, ha az csak a ruházati fényezésben jelentkezik is, oly városban, hol a szegényedés napról-napra érezhetőbb lesz, jogosultnak tartanók. Ez is oly eszme, melynek megpendítése talán visszatetszésre s gúnymosolyra adhat, főleg az érdekeltek részéről alkalmat, de hogy nem épen oly gunyolni való, mutatja az, hogy a külföldön ez az adó neme is alkalmazva van, így például egy jó módu német város hatósága nem rég, csupán a luxus korlátozása czéljából a schleppekre 25 márk évi adót vetett ki. Ezen az alapon jogosnak tartanám, ha a város azon győri lakosokat is megadóztatná, kik oly fényüzési czikkeket, pipere-, ruha- s butorneműeket, melyek Győrött is jóminőségben megszerezhetők, csupa fényezésből külföldről vásárolnak. Abban, hogy az itthon is annyira szükséges pénz, ily indokolatlanul külföldre szóratik, kétségkívül kára van a városnak, sőt a hazának is, méltó tehát, hogy ezen külföldieskedő áramlat korlátozassék. Itt tehát a czél szentesitené az eszközt s egyuttal a városnak is szép jövedelemre nyílnék kilátása. Ugyan ily czélból lehetne több káros élvezet-nemekre s azok helyeire például a pálinkamérésekre stb. több adót kivetni.

Még reálisabb sőt biztos jövedelem-forrás nyílnék a városnak a rendőri birságok pontos és szigorú behajtásából. Igazság szerint a rendőrségnek azon pénz jó részét, melybe fentartása a városnak kerül,

visszakellene szereznie s Győrött lenne erre elég alkalom. Egyedül az egészségügyi törvény által előírt büntetések foganatosítása által több ezer forint lehetne behajtani. Oly városnak, mely minden krajczárára rá van szorulva, vétek ily szép összeget oda ajándékozni, s épen a rend ellen szegülőknök.

Hiszszük, hogy ha ezen s a többi említett jövedelem-szerzési módok alkalmazása egyedül a város tisztviselőin állana, azok már eddig is foganatosítva lennének, de fájdalom tisztviselőink nem függetlenek, főleg pénzbehajtás s rendőri felügyelet tekintetében, mert szüntelen fejük felett függ a Damokles kardja — a választás s végre is nem ők rendelkeznek, hanem a közgyűlés rendelkezik velök, ott pedig megcsúsznak, hogy épen olyanok rendelkeznek a kiknek saját vagy sógoraik s komáik érdekével nem egyeznek össze, ha a város érdekei a törvénynek megfelelő hűséggel mozdíthatnának elő. Így tehát jóformán le kell mondanunk arról, hogy az itt ajánlott jövedelem szaporítási módok létesíttessenek, de egyszersmind le kell mondanunk arról is, hogy adóterheink kevesbüljenek, mindaddig míg a választók annyi politikai érettségre nem tesznek szert, hogy megtudják ítélni, miszerint kire bízhatják képviselőségüket.

Ezen részint szokott, részint pedig nálunk eddig szokatlan takarékosági s jövedelemszerzési módok elsorolása után ismételtük, hogy jó akarattal s ha az imént említett akadály nem léteznék, ugy a város kiadásainak csökkentése mint jövedelmeinek szaporítása által több ezer forinttal lehetne a városi pótdátot lejjebb szállítani. De ha így lenne is, mi ez a néhány ezer forint, még ha tízezer lenne is, a tenger síma tükréhez, ahhoz a százezer forintot jóval felül haladó összeghez képest, mely városi adóként mindnyájunk vállaira nehezu? Az így meggazdálkodható összegből egy-egy adózóra csak néhány krajczárnyi alig érezhető könnyebbség származnék s feltéve is, hogy kedvező körülmények mellett ezen adó-könnyebbulés fokozatos lenne, a mihez egyébiránt nem sok reményünk lehet, mégis még számos évekig kellene várunk, míg adónk terhe türelhető fokra alá szállna.

Ha tehát óhajtuk, pedig úgy hiszszük, ezt mindenki óhajta, hogy adónk minél előbb és pedig állandóan s biztosan kevesbedjék: akkor a szigorú gazdálkodáson kívül még más segédeszközt is kellene alkalmaznunk. Erre pedig nem látunk alkalmasb eszközt mint a társadalmi segítyt.

(Folyt. köv.)

A közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Győri Lapok“ egyik száma, napi hírek rovatában országut czimen olvastuk, s fájdalom tapasztalásból tudjuk is, hogy az utak Győr városában, még sok helyen rossz állapotban vannak, és hogy bizonyos taligás a harminczadó előtt fával jól megpakolt kocsija feldőlt, s életét csak úgy menthette meg, hogy a lovak megálltak; — ennél még nagyobb bajunk van nekünk Győr-Ujváros usztató-uteza lakosainak, mert még gyalog is alig vagyunk képesek a házakhoz bemenni, a kocsi Pető Antal cserepes mester előtt már életveszélylyel járhat, a part a mint be volt deszkázva szakadó fölben van; este van ugyan egy vagy két gyengén pislogó lámpánk, de a ház mellékét félelmes elhagynunk, mert a közép uton könnyen a Ráczába bukkanhatunk: ez a bizonyos szerencsétlen taligás is ebben az utcában lakik, s üres kocsival is alig képes lakására hazamenni, különösen esteli órákban még élete is veszélyezve van, az uteza még verőfényes napokon sem képes megszáradni; pedig a Venczel-féle mulató kertbe, a fűzfüsi út a belváros nagyon tisztelt lakóinak is kellemes sétát nyújtana, ha ezen posványfészken nem kellene keresztül sétálniok, több nagyon tisztelt családok, kiknek kertjei a fűzfásban vannak, köztök n. t. Pereszlényi János ref. lelkész, özv. Szentmihály Ferenczné asszonyság, Fishbach-Horváth-család bájos kisasszonyai stb. naponként kénytelenek az ugynevezett gyalogjáróson a sárt gázolni; hanem bizva abban, miután mi is a többi városi adózók közé tartozunk, hogy a nemes városi tanács, mint több egyéb bajokon, ugy ezen is, mihelyt bővebb tudomására megy, intézkedik a kijavításról.

Győr, május 27-én 1879.

Több győri polgár.

Irodalom.

— Hennicke Rezső szilárd hitelű s közbizalomnak örvendő könyvkereskedésében „Magyar Dal-Tár“ czimű zsebkönyv fog augusztusban megjelenni, mely közel 400 kedvelt népdalt tartalmaz. E gyűjtemény egyrészen önálló mű, másrészt a már több ezer példányban elterjedt Bolla Gábor „Magyar Dal-Album“-ának kiegészítő részét képezi, amennyiben az abban foglalt és zongorára alkalmazott 200 dallamhoz énekelni szokásos népdalokat (dallamok szerinti sorrendben) tartalmazza. Összegyűjté Limbay. Kiadja Hennicke Rezső könyvtár Győrött. Előfizetési ára füzve 60 kr., diszkötésben 1 frt, bolti ára magasabb leend. A „Magyar Dal-Album“ ára füzve 1 frt 20 kr., disz-

kötésben 2 frt 40 kr. Előfizetések a kiadóhoz intézendők. Gyűjtőknek 10 egyszerre beküldött előfizetésre egy tiszteletpéldány jár.

Külföldi szemle.

A lefolyt május hóban történt nevezetesebb külföldi eseményeket egybefoglalva a következőkben sorolhatjuk elő:

Poroszországban Bismarck védvám javaslatának törvénynyé lett emeltetése képezi a ránk nézve is legfontosabb eseményt. A német kormány ez által azon eddig hallatlan vámrendszert léptette életbe melynélfogva nem csak a német területen elfogyasztandó, hanem a területén más tartományokba átszállított terményeket is megadóztatja. Ezzel a német kormány mind a fogyasztó, mind pedig s főképp a termelő országok kereskedelmére igen káros befolyást fog gyakorolni, mely aligha maradand visszahatás nélkül. Leginkább nyomasztólag fog hatni Bismarck ezen újabb önkénye a magyar gabna kivitelre, melynek főbb piaczai eddig részint Németországban léteztek, részint pedig német területen át voltak elérhetőek. Ennek következtében a magyar gabnakivitel Trieszt és Fiume felé lesz kénytelen magának utat keresni, a mi Győr kereskedelmére is gyaníthatólag hátrányosan fog hatni, ha csak a győr-sopron-ebenfurti vasut teljes és gyors kiépülése, mely véleményünk szerint egyedüli pálya a mely hazánkat német terület érintése nélkül a külfölddel, nevezetesen Svájczal egyenesen összeköti, nem ad kedvező fordulatot kiviteli forgalmunknak.

Angol- és Franciaország közt az egyiptomi kérdés következtében, mely tudvalevőleg onnan eredt, hogy az egyiptomi alkirály az európai hatalmak által reá erőszakolt, angol, francia és olasz minisztereket elkergette, némi vizsálg kezdett keletkezni, amely azonban Angolország higgadt magatartása által szerencsésen elmellőztetett. Angolország külviszonyai is kedvező fordulatot vettek. Az Afghan háboru a meghalt Sir Ali utódjának Jakub Khánnak békés hajlamai folytán remélhetőleg nem sokára véget ér, a Zuluk elleni hadjárat is újabb győzelmek következtében ezek legyőztetésével fog rövid időn végződni.

Franciaországban a papi reakció elleni kormány intézkedések kötik le ugy a kormány, mint a közönség figyelmét. A kormány és papi hatalom közti harc az aixi püspököknek, egy a köztársasági kormány ellen intézett körleveleérti törvény elé idéztetésével vette kezdetét. Ugy mondják, hogy ezzel kemény küzdelembe kezdett a francia kormány, mely vagy megingathatja vagy ha jól vég-

TÁRCZA.

Egy sétám a Venczelkertbe.

Tartalom: Kiskut, Venczelkert, Szigeti fürdőház. Az öreg fazekas bácsi hogyan készíti a vizes kanna? — A rézek uszonmaja. — Egy csonka hadi sorsa. — Venczel vendégei. — Hogyan üzheted el magadtól a szunyogokat? — Két darab egy forintos bankjegy története, azaz hogyan lehet egy kontrasznak jó napot csinálni?

A szép májusi napokban a „szabad“ istennőjének gyujtunk tönjéit, kit a győriek alig találhatnak meg másutt, mint vagy a kis kuttánál, a „Galamb“ tövében, vagy tul a cigánylapon: a Venczliben, avagy végre a szigeti fürdőház udvarán.

Az elsőhöz fásztó ut vezet; mert, ha verőfényes napon vetted nyakadba ezt az utat, ember légy, hogy embertelenül el ne fáradj.

A másodikkhoz, vagyis a Venczlihez már könnyebben eljuthatsz. Mert a mint a „Zúgót“ elhagytad, s fölhágsz a töltésszerre, melyet a mi grammatikánk inkább töltéssornak keresztelt volna el: azonnal rád vetik árnyait a colossalis platánok, s jól esik légző szervednek éldelni azt az üde „zöld szagot“, mely az én kis feleségem kifejezéseiből ragadt e papírra, s melyet ő valamennyi teremtmény közül a legkedvesebbnek tart, midőn a természet levetette fehér köntösét, hogy felöltse azt a szép zöld liberát, mely a te szemeidnek is oly jó hatású, nemde nyájas olvasóm?

A harmadikhoz, vagyis a szigeti fürdőházhoz, már sokkal kurtább ut vezet, mint a két első bármelyikéhez, s talán épen ez az oka, hogy oly kevés látogatónak örvend ez a csinosan berendezett kis mulatóhely. Különös, hogy az ember természetében benngyökerezik az a megváltozhatatlan szokás, mely ha válogathat a májusi kirándulási pontok között, hát oly számítás nélkül gyakorolja azt, hogy a sok közül rendszerint igen felkarol egy; a többit pedig ugy magára hagyja, hogy a tulajdonosnak, ki pedig mindennel oly készségesen ki akarná szolgálni a látogató vendégeket, felkopik az álla a vendégekre való várakozásban.

Ez a sorsa a szigeti fürdőháznak. S ha 1000 lépéssel távolabb állana a várostól, s ha rendelkeznek jól istáptolt még egy tekepályával, nem hiszszük, hogy nem a szigeti fürdőház lenne a leglátogatottabb kirándulási hely. Mert ez esetben ha már elfoglalták az egyiket a civilek közlegényei, jutna még egy másik a civilofficereknek is, míg most ezt rá nem mondhatjuk.

A három közül nekem is egyik legalkalmasabb kirándulási helyem a mondottakból érthetőleg a Venczli. Azért rándultam ki tegnap is oda az én kis fiammal, kit utközben bevezettem a „Zúgót“ melletti fazekas műhelybe is, hadd szerezen fogalmat magának azon fazekak s bögrék születési processusról, melyek oly jól néznek ki ha megvannak töltve tojásos burgonyával, töltött káposztával, társkonyozott mártással, kandikáló nyulderékkel, vagy

a téli disznótorok idején savanyu ugorkával testvéresülni kívánkozó kolbászszal, hurkával stb. Azt hittük, földalatti veremben vagyunk, midőn belépünk az öreg engedelmével az ő művészetének megsemlőlésére. Leült az egy vastengelyen forgó két-kerekű szerszámja elé, rátett egy pár fontra szóló már előre agyongyurt agyagot, s lábaival, mint a huszár, mikor megsarkanyuzza a lovát, utnak indította az ég felé álló vastengelyen elterült köröndöt. Mialatt lábaival a körönd a legnagyobb sebességgel forog, az alatt kezeivel elkezd az agyagban az üreget ugy előállítani, hogy senki se mondaná, mikép a belőle kikerült kanna nyakrésze nem valami ördögös gép segítségével készülhetett csak el emberi kéz hozzájárulása nélkül. Aztán következett a kanna hasrészének előállítás, mely már nagyobb óvatosságot igényelt, nehogy a kéz szabálytalan mozgása következtében a nyulékony agyagon lyuk ütessék, mely esetben összeesnék az egész 5—10 percznyi időköz alatt teremtett kanna. Belül a bal kéz idomit, kívül pedig a jobb kézben egy egyszerű kis finomra esiszólt falemez helyezkedik a kanna falazatához simítás okáért, miközben a gép alsó köröndjét a lábak folytonos mozgásban tartják, s a felső körönd is ép oly irammal forog a rajta nyugtásnak kitett agyagkészülékkel együtt. Midőn már a kanna hasrészének falazata a folytonos forgás és kéziidomítás után annyira engedett a nyulékonyágban, hogy tovább nyújtás külföldbeni megprepedést, s összeesést okozna: akkor meg áll a gép, hogy a

zódik, megszilárdíthatja a köztársasági kormányformát Franciaországban.

Muszkaországban oly dolgok történnek, melyekről a humanizmus érdekében legjobb volna hallgatni. Az ostromállapot legújabbán csaknem az egész országra kiterjesztették s a hadi kormányzók kényők kedvök szerint gyakorolják kényuri hatalmukat, tömegesen végeztetik ki s huzoltatják Sziberiába az ártatlanokat, csak magából Moszkvából 11000 fogoly szállítottatott a mult hóban a siberiai bányákba. Ezzel szemközt az elégedetlenek sem pihi- hennék s fegyver helyett most a tüzet választották szövetségesül s számos gyujtogatásuk által adják jelét hogy legyőzve nincsenek.

Törökországban a béke örömeit élvezik s a Sultán a feletti örömeiben, hogy birodalma nem üt- tetett egészen agyon, kész legnagyobb ellenével a muszka ezárral is bruderschaftot kötni. A muszkák kivonulása Törökországból egyébiránt most már komolyan megkezdődött. Bulgária fejedelmévé Sándor Battenbergi herceg választott meg, kit noha a muszka ezár kegyeneze a Sultán is nagy ünnepély- vel készül fogadni. A török és osztrák-magyar kor- mány közti conventió is végre létesült. Sokan azon véleményben vannak, hogy ezen egyezmény Ausz- tria-Magyarországra nézve felette hátrányos és épen nem felel meg a Bosznia elfoglalására hozott ál- dozatoknak, mások ellenben azt mondják, hogy ha ezen conventió által a török és magyar elem közti közvetlen barátságos érintkezés jöhet létre, akkor nem volt egészen hiába azon igyekezet, hogy hatá- rainkat egész a török birodalom területére kiter- jesszük.

Olaszországban a képviselő-testület, a köte- lező polgári házasság behozatalára vonatkozó tör- vényjavaslatot elfogadta.

Svájczba az előbb eltörölve volt halálbüntetés újabb általános népszavazás útján ismét vissza- állítottatott.

Napi hírek.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunkra egy havi előfizetéseket is elfogadunk a jövő június hóra. Előfizetési díj 60 kr.

— **Lövészünnepély.** A győri lövész-társulat f. é. június hó 1-én és 2-án szabadlövészet, tekepálya- verseny és tánczvizgalommal egybekötött megnyitási ünnepélyt rendez.

— **Városunknak** nevezetes vendége volt tegnap. R a m b e r g altábornagy katonai parancsnok teg- nap tartott szemlét az itteni laktanyák és katona- ság felett.

— **Előleges jelentés.** A Győrvárosi és megyei

kisdiedv-egylet női választmánya f. é. június hó elején gyermekertü mulatságot rendezend kisdedei számára a szőlőkertben, amely egyuttal tánczestélylyel fog összeköttetni.

— **Zalka János** megyés püspökünk ő eminen- cziájának beszédét, melyet a magyar nyelv kötelező oktatásáról szóló törvényjavaslatnak a főrendi ház- ban való tárgyalása alkalmával tartott, a szabadelyü lapok utólag is fejtegették, mert a beszéd nemcsak nagy elvi kérdést, — hanem egy főpásztor szabad felfogását is hirdeti, illetőleg kétségtelenné teszi. Azt mondá ugyanis, „miként a felekezeti tanító- képezdék vizsgálatánál a kir. tanfelügyelő jelenléte a felekezetek jogaiba nem ütközik, hanem inkább buzdítólag fog hatni; a tudót nem teszi nem tu- dóvá; iskoláinkban nem akarunk port hinteni senki szemébe, és az bizonyos, hogy a kormánynak felügyeleti joga van“.

— **A győri lövöldében** mult vasárnap megtar- tott díjlövészet alkalmával a társulatnak több új tagja is nyert díjat. Erre vonatkozólag ezt olvastuk valahol: örömmel üdvözljük e téren a társulatnak ujan nyert tagjait, kik e napon nem csak jeles ügyességet mutattak be, hanem a régi és hírneves lövészeket fölülmulván, az első díjakat nyerték el. Könnyű volt biz a régi hírneves lövészeket fölül- mulni, mikor azok egy része az időben a lövöldében ott sem volt.

— **A zivatar** mely mult héten városunkon is keresztül vonult az ország több részén tetemes kő- rokat okozott. Veszprémben áldozásüttörtökön oly felhőszakadás volt, hogy a város alantabb fekvésű utcáit néhány percz alatt elöntötte a víz annyira, hogy a moeskos ár az ablakokon rontott be a há- zakba, minek következtében több ház összeomlott s számos barom elveszett. F. hó 27-én Budát, Vác- és Esztergom vidékét látogatta meg ily jéggel ve- gyes felhőszakadás, mely a szőlőket s vetéseket nagy részben elverte.

— **James Swone**, kit lapunk mult számában már megemlítettünk, színházunkban rendez három előadást. Az első ma lesz és amint étesülünk a viz- buvárlás valami fantasmagoriái varázs-előadással van összekötve. Ez mind szép és jó lehet, csak az- tán mi ne uszszunk.

— **Tüzeső**, világ vége lesz holnap! Isten meg- mondta ezt egy „szentes“ embernek. A sok felhő- szakadás, árvíz és pusztulás a végítélet előjeleinek tekinthetők. Ily rémhírek keringnek a nép között. Boldog Isten, és mi a tizenkilencedik században élünk!

— **A rohamosan folyó Rába** özv. Argay Jó- zsefné urnó ecésényi birtokáról 20000 kéve nádat sodort magával.

— **Figyelmeztetjük** lapunk t. olvasóit, hogy holnap reggel kevéssel öt óra után kéjvonat indul Bécsebe igen mérsékelt menetdíj (III. helyen 3 frit 70 kr. ide s oda) s 8 napi tartózkodás mellett.

— **Mult esütörtök** esti órájában a lövöldében szép társaság gyűlt össze, s azok egypár tagjai azonnal a kártyázáshoz kezdettek; ha a kártyázást mulatságból tették volna, ugy mi egy szót sem szólnánk, de miután ők hazardiroztak, ezt már el nem hallgathatjuk, már azért sem mert ez először rendőr ellenies, másodsor pedig az ugysis gyenge lábbon álló lövölde van veszélyeztetve. — Ezt vegye tudomásul az, ki az ügy élén áll.

— **Szerencsétlenség.** A győr-sopron-ebenfurti vasut Kapuvár állomása melletti veszkényi vonalór- nejét a május 27-iki zivatar alkalmával a villám agyonsujtotta.

— **Eötvös-uteza.** Mint halljuk városi képvise- löink egyike a legközelebbi városi gyűlésen indít- ványozni fogja, hogy az ugynevezett apáca-uteza Eötvös-utezának béráltassék. Igen helyes. Eötvös hallhatatlan érdemeket szerzett magának a hazai cultura terjedése körül. Illő tehát, hogy magyar szellemű városunk az ő nevét megörökítse, de aztán illő lesz, hogy a város ezen utcát Eötvös nevéhez illőleg, ki is követsesse.

— **E napokban** egész falca libát hajtottak vé- gig az újvárosi főutezán egyenesen a város házába, hihetőleg valami kárt okozhattak az újvárosi ha- tárban. Pénteken az oktan libák kiváltattak és értesülésünk szerint darabja 10—10 krajczárjával; ezenfölül 12, mond tizenkét o. é. forinttal lettek a tulajdonosok megbüntetve. Kíváncsiak vagyunk tudni, hogy hol számolnak be az ily különben ta- lán jogosan behajtott büntetés pénzekkel.

— **A győrszigeti lakosok** csak aggodalommal néznek a jövő meleg nyári napok elé. Utcaszerte egész tavak állanak; a kis befásított tér a Klézar domb alatt tele vízzel és békákkal; ha a nagy me- legek bekövetkeznek majd, és a vizek zöldülni kezdenek, ki tudja, hány lakos fogja ezt megsíny- leni? A község derék előljárósága, mely a lakosok javát mindenkor szíven hordta, közegészségügyi tekintetből kéretek, e bajon bármi módon is segíteni. Ásásson az előljáróság csatornákat, — ha kell — alkalmazza a víz kiszivattyuzására szolgáló gépét, melyet a nagy árvíz alatt beszerzett; de tegyen valamit minél előbb a baj elhárítására, ezt a la- kosság joggal kérheti.

— **Az adókövető bizottságtól** következő érte- sítés küldetett be hozzánk: Ezennel közhírré tétetik, miszerint szab. kir. Győrváros területén az adókövető bizottság a III-ad és IV. oszt. — ugy nemkülönb- en a tőkeamat, — s nyilvános számadásra kötelezett

hasrészre ráilleszse a mester a nyakrészt, s azt is újabb forgás és a kis falemez hozzáérése által si- mává tegye. S midőn már szemed előtt áll az egész nagy agyagkanna, akkor elővesz a mester egy szál czérnát, elhuzza a kanna alatt, mintha rézdróttal szappant vágna, s nagy vigyázzal hozzá nyul a kész műhöz, hogy levegye a gép felső és az alsónál kisebb köröndjéről, s kiviszi a verőfényes napra, hogy ott száradjon, mi ha már oly fokra haladt, hogy a vízrések kipárologtak belőle, bele helyezi a tüzes kemenczébe, hol többed magával kiégetésnek van kitéve, s egész mivolta s használhatóságában előttd áll a vizes kanna, melyet a jövő heti vásá- ron már meg is vehetsz, ha van vagy 20 krajczár a zsebedben!

Az öregnek e mütéte mellett egy másik forgó köröndön a 10—12 éves fiúcska formálta a krajczáros perselyeket oly ügyességgel, hogy míg az atyus készen lett azzal az egy vízhorod kannával, addig a trónörökös 4—5 perselyt állított szeméink elé.

Végig nézván ezt a megtekintésre méltó mester- séget, szépen megköszöntük az öregnek, hogy szí- vesen látott s rája elbucszunk, folytatva utunkat a Venczlibe, ahová indultunk.

Utközben a töltés balfélén elterült tócsákban „tácstács“-hangok verődtek füleinkhez, mert egy fiatal gazdasszonyka hivogatta kis kacsáit elő a ponyvára terített uzsonna elfogyasztására. Csakha- mar ott termett a parton 20—25 darab kis récze, oly zajt s falánk természetet mutatva, hogy félnem

kellott, nem harapják-e le egymásnak a fejét. Sze- rencsére más baj nem történt, minthogy a ponyva- magára maradt pár percz alatt, s aztán tele begy- gyel neki repültek a tó herbatészinü tükrének, hogy a jólesett falatozás után egy kis Rábezelét öntse- nek a garatra s confectül halászzanak egy pár kö- lyökesibort s oly földi férget, melyeket ők alig adná- nak oda egy marék kukoriczáért.

Nem sokára egy élemedett, ágról szakadt isten- adtával állottunk szemben, ki alamizsnáért nyújtá ki kezeit, azaz kinyújtotta volna, ha el nem vitte volna az ágyugolyó a puskaporos fellegekben vala- hol az olasz földön. Megsajnáltam a szegényt, ... mi közben azt veszem észre, hogy elértük a cél- pontot, leszállunk a töltésről, melynek nem ártana a javítás, s beléptünk a Venczlibe, hol a tatyinkók meg maminkók szétszört csoportokban költötték el uzsonnáikat. Itt vajás kenyér, ott aludt tej, emitt izletes kávé, amott irós tejföl vár a mulandóságra. Itt trics-tracs, amott komoly politikai vélemény cserék. Itt sör mellett a régi Győrből egy darab szóal föl az ő régi nyelvén; amott egy pár öreg urnak semmikép sem tetszik, hogy a hozzájött kár- tyá nem fest. Ott a ház tövében egy szál deszkához puflan a fagolyó, hogy a csatajátékban élő ellenségei helyett a fejenként egy krajczárt érő fa- bábukat üsse le lábairól. Alább meg a magasán függő hintában veszélyeztetik a dadák a gyermek- czék életét. De amitől félttem, no azok még nem jelentek meg e kedves kirándulási helyen. Talán

mondanom sem kell, hogy a szunyogokat értem. Ha te is félsz nyájas olvasóm ezektől az apró teremté- sektől, adok egy tanácsot, melyet patikáros bátyám- tól tanultam. Mosd meg magad a Venczlibe in- dulás előtt egy kis eczettel, s ugy elfutnak tőled szépségednek ezen kis ellenségei, hogy azt hinnéd tatárfutás van előttd!

E közben elfogyasztám én is a rendelt vajás ke- nyeret, s rá öntém usztatónak a jó Pántz bácsinak egy üveg márcziusi sörét. De mielőtt elhagytuk volna helyünket oda jó asztalunkhoz Farkas Miska bandájából az egyik kontrás, fölmutat egy 1 frtos bankjegyet azzal a tanácskéréssel, mit csináljon ő egy olyan bankóval, melyből elragott az egér egy negyedrészt? Tudja mit barátom! várja meg a győri bankfők megnyitást, aztán vigye be oda, majd kap ott érette épen annyi váltópénzt, amennyit ér, csu- pán annyit vonnak le értékéből, a mennyire az egérnek volt belőle szüksége, hogy jóllakják. Szom- szédom azonban jobb tanácsot adott a kontrásnak, mert ő is elővett zsebéből egy rágott bankjegyet, csak hogy annak nem az egér rágta el egy har- madrészt, hanem a kis Feruska. S hogy hamaros- san segíthessen a kontrás baján, letépett a Feruska- rágott bankjegyből épen annyit, mint amennyi hi- ányzott a kontrás egérrágottjából s oda ajándékozá neki, hadd legyen egyszer a kontrásnak is egy jó napja!

Ph.

egyletek és vállalatok adójának megállapítása érdekében a tárgyalásokat megkezdi f. é. jun. 3-án reggeli 8 órakor a városi tanácssteremben, melyre az érdekeltek külön meghívotnak. A tárgyalások következő sorrendben tartatnak meg: a győrujvárosi érdekeltekkel jun. 3, 4, 5, 6, 11, 13-án; — a győrnádorvárosiakkal jun. 16, 17, 18-án; — a szabadhegyiekkel jun. 20-án; — a ferencvárosiakkal jun. 25, 26-án; — a belvárosiakkal jun. 27, 30-án és jul. 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15 és 16-án. Győrött, 1879. május 28-án. Az adókvetö-bizottság.

— Györből a hajóval Pestre utazott személyek beszélnek, mennyi viszontagságnak voltak kedden, a nagy felhőszakadás alkalmával kitéve, midőn közel a fővároshoz a hajó — a Duna kellő közepén — horgonyt vetni volt kénytelen, hol is annyira besötétedett, hogy majdnem két óra hosszáig álltak anélkül, hogy az utat folytathatták volna. Még nagyobb volt azonban a rémület, különösen a látványos nőtanzók között, midőn a villám közvetlen a hajó közelében lecsapott.

— Az állatország egy újabb faját fedezte fel e napokban két helybeli ur, kik egy szép holdvilágos estén sétálva mendegéltek M. S. vendéglőjéből, u. is: midőn vendégeink a „Szöllőkert“ mellett elhaladtak, egyik akácfa tövével egy gyönyörű tarkázatu állatoeskát pillantottak meg, utána futottak s az egyik ur botjával lenyomta; a szegény állatoeska e nyomást mozdulatlanul tűrte, míg végre ellensége a botot felemel és egyszerre tovább szökött. Ezen jó urak tovább üldözték a kis állatoeskát, míg végre az árnyékban a legnagyobb sajnálatukra eltűnt. E kis állatoeska nem volt más, mint az egyik üldözőjének nyakán függő és a holdvilág által sugarazott cwicker csillogó fénye.

— Féktelen boszu. Zala megye Buesu nevű községében történt, hogy Mór Imre mintegy 23 éves suhanéz, sógorát Hegedüs Jánost, valószínűleg régebben forralt boszúból állatias vadsággal agyonütötte. A borzasztó tett indoka szerelmi kérdés volt, melyet Mór Imre úgy oldott meg, hogy ellenfelét, midőn este szőlőkapálásból hazafelé mentek, kapójával orozva meggyilkolta. A már eltakarított hulla megrendítő képet mutatva a rajta elkövetett állati boszúnak. Fenevadak körmei között sem lehetett volna rutabban összemarcangolni, mint a mily dühvel az áldozat areza eléktelenítve találtatott.

— A csoda-doktor. A népámitóknak egy díszpéldányát fogták el a napokban Bercezen, a honnan a n.-kátai jbiróság börtönébe kísértetett. A csoda gyógyítások hőse Lázár Bachar Izsák nisi szerbiai illetőségű, 27 éves nőtlen zsidó, ki mint önkéntes szolgált a szerb hadseregben. Tíz napi szabadságot kapván, 1878. évi február 3-án ájtött az osztrák-magyar területre „szerencsét próbálni.“ Miután azonban Budapesten, Bécsben és Pozsonyban nem tudott foglalkozást találni, fölécapott „birneves török orvos“-nak, a ki gyógyíthatatlan betegségeket gyógyít. — Ámitásaihoz segédeszközül készített Budapest egy diploma alakú, aranybetűvel nyomott lapot, s ellátta azt nagy függő pecséttel is, hitelességnek okáért. Az irat szövege hasonló a török íráshoz, de nyelv és irányban tökéletesen érthetetlen. Vádlott állítása szerint a diploma spanyol-zsidó nyelven van kiállítva és szerkesztve, de értelmes fordítását nem tudja adni. A fényes irás tökéletesen észét vette a jámbor hívőknek Bicskén, Kókán, N.-Mártonban, Bercezen és N.-Kátán. A rászédettek száma légió, akik a csoda-doktorral szerződéseket kötöttek nagyobb mérvű gyógyításokra, s a kikötött honorarium felét azonnal át is adták neki előlegül gyógyszerekre. Gazdasszonyát Bentsi Erzsébetet meg úgy szedte rá, hogy azt hazudva neki, miszerint Budapesten magyar diploma elnyerése végett vizsgát kell tennie; ez ürügy alatt 165 forintot kicsalta tőle. A zsidót elfogatása után azonnal kihallgatták; előadta aztán, hogy orvosi oklevele neki nincs: az „aranyos levelet“ a király-utczától balra, az országúton levő könyomdában csináltatta, azért, hogy, mint mondá, a közigazgatási bizottságot, mely diplomája előmutatását követelte, félrevezethesse. Gyógyított sokféle bajt, így: májdagánatot, tulságos borfogyasztásból eredt hurutot, hátgerinezhülést, lőcs-

lázat, nehézséget, esámpás tagokat s más ily nyomorúságot. Tekintélye oly nagy volt a szemfényvesztőnek, hogy midőn elfogták, egész deputációk jártak a szolgabíróhoz a doktor szabad lábra helyezését kérni. Szabadon is bocsátották erre Lázár Bachart, de később ismét elfogták s most a pestvidéki törvényszék elrendelte vádlottnak ide a törvényszékhez való átkisértesését. (Egyetért.)

— Curiosum. Egy francia lap a következő furcsa hirtetést hozza: Egy 35 éves szép külsejű fiatal ember, ki 200.000 frank készpénzzel bír, de mellbeteg, egy vagyon és család nélküli szép fiatal hölgygyel, ki azonban hasonló betegségben sinlődik kíván egybekelni, hogy hátralevő napjainkat a középtenger partjain tölthessék el háboríthatlan nyugalomban.

— Apa és fia. Bambergben (Bajorországban) egy ott állomásozó ezredes tizenhárom éves fia rosz társaságba került s folyton dorbézolt. A mint egyik este egy korezmában mulatott, atyja oda sietett, hogy fiát haza szólítsa. A fia azonban nemhogy engedelmeskedett volna atyjának, hanem előrántott egy revolvert és atyjára háromszor lött, de nem talált, mire a felbőszült apa kardot rántva, fiának fejére olyat vágott, hogy ez a kapott seb következtében két nap mulva meghalt. (Egyetért.)

Szerkesztői üzenetek.

„Kéll és száll a sziv viharja.“ Ha majd a sor rá kerül közöljük azért, hogy jobbat is kapjunk, mi ugy látszik, öntől kifog telni.

V.-nek. Nem üti meg a mi mértékünköt. Egyáltalában megjegyzzük, hogy alkalmi eseteket kivéve csak oly költeményeket közlünk, melyekből valódi tehetség tűnik ki s jobb szeretjük ha az ifjuság reális téren igyekszik irodalmi próbáit megtenni.

S.-nek. A színpártoló egyleti gyűlésre vonatkozó közleményt térszúke miatt kénytelenek vagyunk a jövő számra halasztani.

Győri gőzfürdő apáca-utca 28. szám alatt.

Gőzfürdő nyitva reggel 6 órától déli 1 óráig.

Kádfürdő „ „ 6 „ egész estig.

Közgazdaság.

Gabna-árak.

A vetések állásáról szóló hírek kissé kedvezőbbek, a nyári vetések különösen emelkednek.

Buza kivitelre alkalmas 9 frt 10—9 frt 25.

„ bácskai 9 frt — 9 frt 50.

„ bánáti 9 frt 50—10 frt 50.

Rozs 6 frt 60—7 frt.

Árpa üzlet nélkül.

Zab 5 frt 25—5 frt 75.

Kukoricza bácskai 5 frt 15—5 frt 20.

„ bánáti 5 frt 25—5 frt 30.

Junius juliusban szállítva 5 frt 50.

Minden 100 kilogr. szerint.

Piaci árak 1879. május hó 30-áról.

Kövéliba párja 4 frt. Soványé 2 frt 50 kr. Kövér réze párja 1 frt 80 kr. Soványé 1 frt 20 kr. Nagy csirke párja 1 frt. Kirantani való csirke párja 60 kr. Nyarsmalucz 2 frt.

A bécsi értéktözsde 1879. május 30-án.

Magy. vasúti kölcsön	111.50
„ sorsjegy „	106.50
„ aranyjár. kötv. „	95.30
„ földteherm. „	85.50
Erdeleyi „	82.50
Szőlődezsma vált. „	86.75
Osztrák államadósság papírban	68.70
„ ezüstben	70.75
„ kisorsolással 1860. á. 500 ft.	126.—
„ „ 1860. „ 100 ft.	128.75
„ „ 1864. „ 100 ft.	160.75
„ „ 1864. „ 50 ft.	159.50
Cs. kir. arany	5.49
8 frtos „	9.29
100 márka	57.25

Meteorologiai jegyzetek.

Hó — nap	Hőmérséklet			Légsúlymérés			Időjárás
	Reaumur	milliméterekben		milliméterekben			
	6. ó.	12. ó.	9. ó.	6. ó.	12. ó.	9. ó.	
május 28	+17	+22	+15	733	734	734	Derült
„ 29	+19	+21	+14	735	736	739	Szeles
„ 30	+18	+25	+18	742	742	738	Szeles

Vizállás a Rábán május 30-án:

10' 8" (apadás.)

Gőzhajó-járás:

Györből indul Budapest felé délelőtt 11 órakor.

„ „ Bécs felé este 7 „

Vasuti menetrend.

Indulás	óra	perc	Érkezés	óra	perc
Györből Bécsbe reggel	5	17	Györből Bécsbe reggel	8	58
„ „ délután	4	26	„ „ este	7	53
„ Ujszőnyre dél el.	11	20	„ Ujszőnyre délután	12	54
„ „ este	10	16	„ „ éjjel	11	19
„ Kis-Czellre d. u.	11	—	„ Kis-Czellben d. u.	1	08
„ „ d. u.	5	44	„ „ este	8	50
„ Sopronba reggel	5	45	„ Sopronba délelőtt	9	40
„ „ délután	4	53	„ „ este	8	5

Megérkezések Györött:
 Bécsből d. e. 10.50, este 9.56. Sopronból d. e. 9.45, este 9.19.
 Szőnyből regg. 4.57, d. u. 3.56. Kis-Czellből r. 8.30, d. u. 4.10.

HIRDETÉSEK.

Üzlet-megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy

Vászon- és divatáru-kereskedésemet

a mai kívánalmak és igényeknek megfelelőleg berendezve

f. 1879. május hó 12-én

belváros, fehérvári-utca

a győri első takarékpénztár épületében megnyitottam.

Mély tisztelettel

POSCH ALAJOS.